

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Науково-технічна бібліотека

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
по організації навчального процесу
та його науково-методичного
забезпечення

_____ О. Н. Романюк

**ЗВІТ
ПРО РОБОТУ НТБ ВНТУ
ЗА 2015 РІК**

Вінниця 2016

- Текстова частина звіту.
- Додаток 1. Звіт основних статистичних показників роботи НТБ ВНТУ за 2015 рік.

Зміст

Вступ

1. Структура бібліотеки
2. Обслуговування користувачів
3. Культурно-просвітницька робота
4. Інформаційно-бібліографічна робота
5. Формування бібліотечних ресурсів
6. Створення довідкового апарату
7. Організація та забезпечення фонду
8. Електронні ресурси. Автоматизація бібліотечних процесів
9. Методична робота
10. Бібліотечний менеджмент і маркетинг

ВСТУП

В бібліотеці ВНТУ протягом останніх років відбуваються зміни обумовлені змінами у вищій освіті, в діяльності університету. У таких умовах актуалізується роль бібліотеки як інформаційного та культурно-просвітницького структурного підрозділу університету, зростає її значення в науково-дослідному, освітньому, інформаційному, виховному процесах, розширюються основні завдання. Науково-технічна бібліотека університету використовує традиційні та нові технології: продовжує поповнення електронного каталогу, надає інформацію на сайті бібліотеки, виконує віртуальні довідки, оформлює віртуальні електронні виставки, обслуговує користувачів бібліотеки по електронному формуляру, здійснює перехід міжбібліотечних інформаційних обмінів із книжкової форми на обмін електронною інформацією.

У звітному році ефективність діяльності бібліотеки досягалося шляхом функціонування скоординованого комплексу роботи всіх структурних підрозділів: дирекції, відділу обслуговування науковою літературою, відділу обслуговування суспільно-гуманітарною літературою (4 абонементів, 9 читальних залів), інформаційно-бібліографічного відділу, відділу комплектування та наукової обробки літератури, відділу основного книгозберігання, відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення.

Графік роботи бібліотеки: з 9.00 до 17.00,

вихідний – субота, неділя.

Під час сесії у суботу працюють два відділи обслуговування.

Адміністрація НТБ ВНТУ:

директор – Притуляк Тетяна Євгенівна, тел. 59-83-87.

заступник директора – Банкова Наталія Петрівна, тел. 59-84-08.

e-mail: ntbvntu@mail.ru

адреса: НТБ ВНТУ, Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021.

Змін в адміністрації бібліотеки, адресі та телефонах не відбувається.

2 ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Кожний відділ бібліотеки функціонує заради найкращого виконання головного обов'язку — якісного та оперативного обслуговування всіх категорій користувачів, забезпечення потреб користувачів в їх прагненні до отримання інформації. Сьогодні книгозбірня університету обслуговує кілька тисяч користувачів: доктори і кандидати наук, викладачі, наукові співробітники, аспіранти, студенти денної і заочної форм навчання, другої вищої освіти, слухачі підготовчого відділення.

Основними завданнями, над якими працював колектив бібліотеки протягом 2015 року, були:

- ефективне надання інформаційно-бібліотечних послуг, які впливають на підготовку високопрофесійних фахівців та на якість освітнього і науково-дослідного процесів у вищому навчальному закладі;
- ліквідація читацької заборгованості;
- підвищення професійного і культурного рівня обслуговування;
- популяризація наявних видань шляхом оформлення виставок нових надходжень;
- підготовка навчальної літератури до масової видачі студентам I курсу;
- підготовка до запису студентів I курсу;
- надання пропозицій щодо формування фонду;
- співпраця з іншими підрозділами бібліотеки та університету;
- проведення заходів стосовно збереження фонду бібліотеки;
- виконання довідок з використанням фондів бібліотеки, власних БД та Інтернет-ресурсів;
- культурно-просвітницька робота;
- сприяння інтелектуальному розвитку і самоствердженню особистості студента.

В 2015 році було обслужено за єдиним обліком 7040 користувачів, що менше запланованого на 160 чол.; в зрівнянні з 2014 р. менше на 135

користувачів.

Серед користувачів більшість складають студенти денної і заочної форм навчання — 5642 чол.; професорсько-викладацький склад — 429 чол.; аспіранти — 135 чол.; співробітники — 670 чол.; віддалені користувачі — 15738 чол.

Протягом 2015 р. всіма структурними підрозділами бібліотеки обслужено 28982 користувача. Їх кількість зменшилась в порівнянні з 2014 р. на 1399 чол., з планом на 2018 чол.

Їм видано 715982 пр. документів, що більше в порівнянні з 2014 р. на 1700 пр.

У звітному році кількість відвідувань складає 455748. Зріст відвідувань пояснюється тим, що користувачі активно звертались до сайту бібліотеки — 96683 рази. Середнє відвідування користувачами бібліотеки 54,3 рази.

Середня читаність — 101,7 пр.

За рік у двох бібліотечних пунктах було обслужено 85 користувачів, їм видано 681 пр. Для студентів працює зала дипломного проектування. Протягом року її відвідали 494 рази 157 студентів, їм видано 873 документа.

Дані про обслуговування користувачів в НТБ занесені в табл. 2.1.

Зменшення показників відбувається з об'єктивних причин: зменшено держзамовлення по набору студентів, оптимізована кількість викладачів та співробітників університету.

З року в рік падає попит на гуманітарні навчальні видання — релігієзнавство, культурологію, історію, екологію, статистику, мовознавство, філософію, політологію, тому що в університеті скорочено навчальні часи на ці дисципліни. Напрошується висновок, що в організації навчального процесу в університеті в останні роки відбулися зміни, які призвели до зниження зацікавленості студентів в додатковій літературі. На жаль, і викладачі стали менше звертатися до бібліотеки. Це об'єктивна реальність.

У зв'язку з впровадженням нових інформаційних технологій у роботу відділів обслуговування постійно відбуваються зміни в організації праці співробітників. Це насамперед передбачає скорочення часу на сам процес

обслуговування, підвищення збереження інформації про користувачів, полегшення праці бібліотекарів, створення автоматизованих засобів збору статистики і складання звітів.

На сьогодні створена єдина електронна база користувачів, яка постійно поповнюється і дозволяє бібліотекарям оперативно отримати всі відомості про читача через електронний формуляр: кількість документів, виданих йому на цей час, або за весь період навчання, здійснює контроль терміну повернення документів, наявність у користувача заборгованості. Крім того електронний формуляр користувача допомагає самим користувачам бібліотеки контролювати власні видачі, їх стан та історію; подовжувати терміни видачі окремих примірників тощо. І хоча БД “Читачі” звільняє від необхідності ведення паперових читацьких формулярів, та на сьогодні ми повністю від них не відмовилися з ряду об'єктивних причин (технічні причини, недостатнє забезпечення комп'ютерною технікою).

Груповим методом в автоматизованому режимі у вересні сумісно з деканатами відділом обслуговування навчальною літературою була якісно організована масова видача підручників та обслуговано майже весь контингент студентів молодших курсів денної форми навчання. Автоматизоване обслуговування користувачів, як і в минулому році, ми розпочали з їх обліку. На першому етапі провели збір інформації про прийом студентів до вузу. База даних студентів-першокурсників з приймальної комісії університету була зконвертована в БД “Читачі”.

Потрібно відмітити, що в цьому році масова видача підручників студентам першого курсу пройшла досить організовано, що значно зменшило строк видачі літератури, майже вдвічі.

Груповій видачі передувала підготовча робота всіх працівників відділу:

- робота з навчальними планами на 2015-2016 рр.;
- підбір комплектів навчальної літератури згідно із списками рекомендованої літератури;
- проведено необхідний ремонт підручників;
- складання графіків видачі літератури і інформування студентів і

деканатів про порядок видачі;

- оформлення читацьких документів;
- виступ на зборах першокурсників.

Крім того, під час групового обслуговування студентів 1 курсу знайомили зі структурою бібліотеки, складом фонду, правилами користування, відповідальністю за збереження отриманої літератури. Як і в попередні роки в спеціальному журналі користувачі особистим підписом підтвердили свою згоду на збір персональних даних для забезпечення роботи єдиної інформаційної бази даних УФД “Бібліотека” і введення цифрового підпису (пін-коду) за отриману літературу.

Своєчасно і оперативно було здійснено книговидачу навчальної літератури студентам 2-6 курсів усіх спеціальностей та форм навчання.

Студенти старших курсів обох форм навчання обслуговувалися на абонементі в індивідуальному порядку за погодженими з деканатами графіками видачі. Багаторічна практика показала, що для користувачів старших курсів найоптимальнішим є індивідуальне обслуговування, оскільки примушує студентів уважніше прислуховуватись до рекомендацій викладачів, свідомо ставитися до вибору літератури, користуватись довідковим апаратом бібліотеки (систематичним та алфавітним каталогами), електронним каталогом. Індивідуальне обслуговування характеризується складними запитами, вимагає від бібліотекаря високої кваліфікації, знання фондів бібліотеки, певного досвіду роботи, який дає можливість максимально задовольнити запити читачів.

Найбільший відділ обслуговування і за кількістю користувачів, і за книжковим фондом — відділ обслуговування навчальною літературою, який об'єднує 2 абонементи та 2 читальних зала.

В 2015 році всіма підрозділами відділу навчальної літератури було обслуговано 11251 студентів-користувачів (2014 р. - 11537). Повністю охоплені бібліотечним обслуговуванням слухачі Інституту довузівської підготовки (86 чол.). Як і в попередні роки, основне навантаження з обслуговування користувачів припадає на абонементи.

Протягом року читачі відвідали відділ 241288 разів (2014 р. - 237999) і отримали 325784 одиниць творів друку (2014 р. - 323353).

Кількість користувачів за єдиним реєстраційним обліком в відділі в 2015 р. становить 5646 (2014 р. - 5742, план на 2015 р. - 5740).

В звітному році абонементи відділу навчальної літератури перевели на електронне обслуговування всіх інших користувачів-студентів по мірі їх відвідування бібліотеки: адже всі вони занесені до єдиної БД "Читачі", а бібліотечний фонд заштрихований, тому особливих труднощів з цим не було.

Як і в минулому році студенти денного відділення обслуговуються за студентськими квитками. Студентам заочної форми навчання студентські квитки не виготовляються, тому їм видавались паперові читацькі квитки зі штрих-кодом при наявності фотокартки.

Значно ускладнює процес обслуговування наявність боржників в усіх підрозділах бібліотеки. Тому, як і планувалось, у 2015 році значна увага приділялась ліквідації читацької. Робота по усуненню заборгованості проводилась планово усіма співробітниками відділів обслуговування. В роботі використовувались традиційні форми та методи, в т.ч.:

- перегляд формулярів, в т. ч. електронних;
- складання списків боржників з подальшою передачею до деканатів та кафедр;
- проведення бесід з правил користування бібліотекою та відповідальності за збереження літератури;
- опрацювання наказів про переміщення контингенту студентів – 178;
- написання та відправлення нагадувань про читацьку заборгованість.

Безумовно, це забирає багато часу, і не завжди ми отримуємо позитивний результат, що негативно впливає на збереження фонду бібліотеки.

Працює система електронної доставки документів та МБА. Постійним партнером по МБА були Вінницька обласна бібліотека ім. Тімірязєва. За

поточний рік МБА скористалось 8 абонентів, ЕДД — 22 абонента. За рік з 26 замовлень було відправлено 44 сторінки електронних копій.

Таблиця 2.1 Основні показники обслуговування користувачів

Показники	2011	2012	2013	2014	2015
Кількість користувачів за єдиним обліком	9601	8831	7631	7175/ 9040	7040/ 22778
- в т. ч. студенти	7938	7382	6280	5736	5642
Кількість користувачів, обслужених всіма підрозділами	37029	40393	32321	30381	28982
Кількість відвідувань в бібліотеці	413118	447348	403373	379960	382839
Звернень до веб-сайту	-	4627	63915	90319	96683
Кількість виданих документів	757890	802006	734848	714282	715982
- в т. ч. державною мовою	429848	431798	415851	403862	400859
- навчальної літератури	424638	402278	409195	397344	396565
- наукової літератури	109389	107041	99425	93423	93858
- художньої літератури	11324	12049	11612	11723	12318

3. Культурно-просвітницька діяльність

Враховуючи культурно-виховну функцію бібліотеки, НТБ традиційно продовжує виконувати роль освітнього, наукового та культурного центру ВНТУ. Просвітницька робота має за мету формування у майбутнього фахівця широкого світогляду, багатого внутрішнього змісту на основі знайомства з кращими зразками вітчизняної та світової культури.

У 2015 році НТБ своєчасно відгукнулася на важливі події в економічному, соціально-політичному житті країни та світу, при цьому використовувались всі форми бібліотечної роботи.

Книжкові виставки вже традиційно є однією з найпопулярніших і найдоступніших форм бібліотечного обслуговування читачів. Вони допомагають розкривати потенціал бібліотечного фонду, розширювати світогляд читачів. Завдяки ним студентам легше зорієнтуватися в світі великої кількості інформації та знайти для себе найбільш корисну. При організації і оформленні виставок в першу чергу враховується актуальність тематики.

Ілюстративне, документальне доповнення книжкових виставок допомагає краще розкрити їх зміст. Користувачам були запропоновані виставки: “Зима, що нас змінила” (до Дня Героїв Небесної Сотні), “Ми будемо довго пам'ятати і Вам забути не дамо” (до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту), “Хто знав, хто вів смертям і стратам лік?” (до Дня пам'яті жертв Голодомору і політичних репресій).

Стрижнем усієї системи виховання в Україні сьогодні є національна ідея, яка відіграє роль об'єднуючого фактора у суспільному розвитку, спрямованого на вироблення життєвої позиції людини, становлення її як громадянина своєї держави. Бібліотека також в цьому напрямі проводить роботу. Протягом року оформлювались виставки: “Вимріяна поколіннями” (до Дня Конституції), “Цвітуть, наче квіти волі, знамена жовто-голубі” (до дня Державного Прапора України), “В Україні наша доля і воля”.

Непересічним особистостям нашої епохи, які залишили слід у сучасно-політичному житті ХХ століття, були присвячені виставки: “Павло Флоренський: філософ і богослов”, “Іоанн Павло II Великий” (до 95-річчя від дня народження), “Служіння церкві та народові” (до 150-річчя від дня народження Андрія Шептицького).

Бібліотека постійно турбується про духовний світ студента, тому що саме молодь є майбутнім нашої нації, рушійною силою, яка спроможна вирішити проблеми держави. Їм було цікаво ознайомитись з

виставками: “Студент. Його проблеми і захоплення” (до Міжнародного дня студентів), з виставкою-роздумом “Молодь і СНІД”.

Релігія є складним соціально-духовним утворенням, феноменом культурно-історичного прогресу людства. Вона пропонує людям певне пояснення світу, суспільства, людини, а зрештою всього живого і неживого. Стали традиційними в бібліотеці заходи, присвячені релігійним святкам і народним традиціям. Відділ СГЛ оформив у читальному залі книжкові виставки: “Православні пости: їх значення в житті людини”, “З Великоднем в серці без тривог весну зустрічаєм”.

Найдорожчі цінності українського народу — мова, жінка, мати, родина, пісня. У своїй роботі ми постійно зверталися до цих тем і свят. Протягом року були оформленні книжкові виставки: “Бринить, співає наша мова, чарує, тішить і п'янить”, “Вивчаємо мову”.

Краєзнавство — це ще одна сходинка до виховання духовності читачів. Відродження місцевих народних традицій, обрядів, звичаїв стає характерною рисою нашого часу.

Велике значення надається збиранню краєзнавчого матеріалу про різні сфери життя, міста, об'єднанню їх у тематичні папки “Історія Вінниччини”, “Події і люди в житті Вінниччини”. За запитами користувачів постійно

виконуються тематичні та фактографічні краєзнавчі довідки, проводяться огляди літератури, оформлюються книжкові виставки: “Я тільки там бажаю жити і творити, де виросла моя душа” (до 45-річчя створення Спілки письменників Вінницької області).

До 70-річчя до дня Перемоги бібліотека підготувала заходи: книжково-ілюстративну виставку “Довіку у серцях солдатських, навіки у пам'яті народній”, наукову годину “Наука на допомогу фронту”.

Присутні студенти дізналися про вагомий внесок у досягнення перемоги українських вчених. На виставці

з однойменною назвою були представлені документи із фонду НТБ, які розповідають про діяльність наших вчених в роки другої світової війни.

Особливою надією став літературно-музичний вечір “Війна — це жах

століть і поколінь”. Переглядаючи на екрані кадри документального та художнього кіно, слухаючи вірші, пісні у виконанні студентів, глядачі пройнялися жахіттям тієї страшної війни.

Але наразі в Україні йде війна, в ній є загиблі наші земляки-вінничани. Гостя заходу, заступник директора ІнМАД, доцент кафедри електростанцій і систем Бевз С. В., яка є учасником бойових дій в АТО в складі батальйону “Айдар”, розповіла про

волонтерський рух, про нашого студента Володимира Муху, який пішов в АТО добровольцем і загинув. Її виступ слухали з особливою увагою, цікавістю і вдячністю.

Оволодіння основами знань про мистецтво та художнє життя в цілому — необхідний компонент становлення загальної і професійної культури фахівця будь-якого профілю, первісна основа обличчя інтелігентної людини.

Розбудити інтерес студентів до живопису, театру, музики — таку задачу ставлять працівники бібліотеки.

Увагу читачів привернула яскрава, збагачена інформаційним та ілюстративним матеріалом виставка “Під сузір'ям Клода Моне”.

Були в українській та світовій літературі письменники — особистості обдаровані, наполегливі у своїх творчих пошуках, надзвичайно талановиті, всім серцем віддані літературі. Бібліотека відзначила їх ювілеї книжковими виставками: “У нього кожне слово — це перлина, це праця, це натхнення, це людина” (до 120-річчя від дня народження М. Т. Рильського), “Талант любові до людини” (до 155-річчя від дня народження А. П. Чехова), “Вій” М. В. Гоголя (180-річчя від дня написання).

Загальновідомо, що без обізнаності з культурним спадком минулого не можна пізнати корені національної культури, підвищувати духовність

суспільства. Розуміючи важливість роботи в цьому напрямі, бібліотека значну увагу приділила саме цьому напрямку в своїй роботі. Одним з таких заходів став літературно-музичний вечір “Його життя — коротка мить”, присвячений пам'яті Назарія Яремчука.

Присутні мали змогу долучитися до таланту та творчості українського соловейка. Упродовж вечора лунав запис голосу видатного співака, він дивився на кожного з портрету. Пісні з репертуару Назарія Яремчука виконувалися студентами.

Завжди в полі зору книгозбірні робота з молоддю. Ця категорія користувачів позитивно відкликається на активні форми роботи. Студенти прийняли участь у флешмобі, присвяченому Всесвітньому дню поезії. Цей захід був проведений спільно з кафедрою української мови.

Дбають працівники бібліотеки про відтворення героїчних сторінок минулого. В читальному залі відділу СГЛ читачі знайомились з виставкою “Дівчина з легенди: Маруся Чурай”, на сайті НТБ представлена віртуальна виставка “Ольга — Велика княгиня Київська”.

Зараз у суспільстві відбувається процес активного пізнання української історії, культури. Молодь цікавиться культурною спадщиною наших пращурів, їх звичаями та обрядами. Тому розроблені заходи, які знайомлять з національною

символікою, побутом українців, родинними стосунками, звичаями, ремеслами з цікавістю сприймаються студентством та співробітниками університету. Ось і ми вирішили ненадовго повернутися в минуле і відсвяткувати українські вечорниці “Дай, Андрію, знати, яку долю ждати...”

Була створена українська хата, зі всіма атрибутами побуту. Під час вечорниць учасники співали, ворожили, жартували. По завершенні свята всі радо частувалися смачними варениками та пиріжками.

Передача знань про природу через книгу, акцентування уваги на проблемах екології, розкриття естетичної цінності природи, екологічна просвіта, пропаганда здорового способу життя — один з найважливіших напрямків роботи бібліотеки.

Зацікавила користувачів віртуальна виставка “Академія здоров'я”, яскрава з різноманітною корисною інформацією, яка допомагає здобути своє здоров'я. На виставці пропонується література про спорт, дієти, якісне харчування, цілющі рослини.

Протягом року створювалися віртуальні виставки, які розміщувалися на сайті бібліотеки і давали можливість ознайомитися з представленою інформацією більш широкому колу користувачів. За звітний період було підготовлено 6 віртуальних виставок на сайті нашої бібліотеки в т.ч. “Екологія і природокористування: проблеми та перспективи”, “XXI століття — епоха нанотехнологій”.

Загальновідомо, що енергія — це основа основ. На сьогоднішній день енергія атома широко використовується в багатьох галузях економіки. Наскільки небезпечна ядерна енергетика? Які її переваги? Щоб мати змогу визначити важливі та першочергові критерії, що визначають переваги та недоліки використання атомної енергетики, було розгорнуто книжкову

виставку-дискусію “Атомна енергетика: чи є в неї майбутнє”. Підібрані матеріали з фонду НТБ розповіли про стан та перспективи ядерної енергетики, ядерно-енергетичний комплекс та енергетичну безпеку України, майбутнє ядерної енергетики у новітніх технологіях та ще багато цікавого. Крім того на сайті бібліотеки, на сторінках Facebook та Вконтакті було представлено однойменну презентацію, де можна було залучитися всім небайдужим до обговорення цієї проблеми.

Виставки на допомогу навчальному процесу в останні роки стали більш інформативними, ілюстративними.

В 2015 році на абонентах та в читальних залах оформлені такі книжкові виставки: “Вони змінили світ” (видатні особистості, які внесли значний внесок в розвиток науки), “Фундамент сучасної фізики” (110 років із часу створення А. Ейнштейном спеціальної теорії відносності), “Промениста” особистість (до 170-річчя від дня народження В. К. Рентгена, німецького фізика), “Космонавтика: досягнення, проблеми, перспективи”, “Нільс Бор — людина і вчений” (до 130-річчя від дня народження данського фізика, лауреата Нобелівської премії), “Атомна енергетика: чи є в неї майбутнє?” (виставка-дискусія), “Він стояв у витоків університету” (до 90-річчя Р. Ю. Кігеля), “Творець основ електродинаміки” (до 240-річчя від дня народження Андре Ампера), “Мости лише єднають, створюють, надихають...” (до 145-річчя від дня народження Є. О. Патона), “Інноватика — двигун прогресу”.

В 2015 році продовжено цикл виставок “Штрихи до портрету вченого”, де представлені віртуальні виставки наших шанованих вчених — ювілярів. До 65-річного ювілею Олексія Дмитровича Азарова доктора технічних наук, професора, заслуженого працівника освіти України, відмінника освіти України, декана факультету інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, завідувача кафедри обчислювальної техніки працівники відділу обслуговування науковою літературою підготували яскраву віртуальну

виставку “Вчений, педагог, новатор”, де були представлені його підручники, посібники, наукові публікації, нагороди, фотографії і багато цікавої інформації.

Вже традиційно наш університет відзначає професійне свято День науки. Цікавим доповненням до проведеного заходу була яскрава виставка,

підготовлена працівниками бібліотеки, “Освіта і наука — важливі чинники розвитку України”, де представлені монографії, навчальні посібники та підручники наших науковців, хто не покладаючи рук піклується про прогрес української науки.

15 травня 2015 року на базі Вінницького національного технічного університету відбувся Міжнародний круглий стіл на тему “Децентралізація в Україні: партнерство влади та громадськості”, приурочений Дню Європи в Україні. Наша бібліотека до заходу оформила виставку “Наукові надбання вчених університету”, на якій були представлені роботи викладачів та науковців ВНТУ, а також біобібліографічні покажчики, видані нашою бібліотекою до ювілейних дат вчених нашого вишу.

В жовтні 2015 р. в стінах нашої книгозбірні відбувся “День бібліотеки на факультеті менеджменту”. На зустрічі викладачам та магістрам було запропоновано: виставка “Наукові надбання вчених факультету”, огляди фахових періодичних і інформаційних видань, інформаційні ресурси бібліотечного сайту.

Під час заходу розповіли про наявність ресурсів, продемонстрували науковцям наповнення баз даних

матеріалами щодо їх інформаційних запитів, вчили самостійному пошуку інформації.

Ця форма роботи досить ефективна. Її мета — розкрити інформаційні можливості бібліотеки, ознайомити з інноваціями в діяльності бібліотеки.

Бібліотека забезпечує інформаційний супровід конференцій, що проводиться на базі університету, організовуючи відкриті тематичні перегляди для учасників конференцій.

4 ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНА РОБОТА

Інформатизація сучасного суспільства супроводжується збільшенням знань та інформації. Своєрідним посередником між цим величезним потоком знань та користувачем інформації стає бібліографія.

Основні напрямки інформаційно-бібліографічної роботи бібліотеки:

- довідково-бібліографічне обслуговування в традиційному та автоматизованому вигляді;
- створення ДБА бібліотеки;
- інформаційно-бібліографічне інформування (на сайті виставлені бюлетені нових надходжень, тематичні покажчики віртуальні виставки);
- підготовка біобібліографічних покажчиків в електронному та друкованому варіанті;
- сервіс “віртуальна довідка”;
- розвиток системи ЕДД.

В інформаційно-бібліографічному обслуговуванні беруть участь всі підрозділи бібліотеки, але роль координатора належить інформаційно-бібліографічному відділу.

В 2015 р. користувачі відвідали відділ 22297 разів, їм видано книг — 156 пр., періодичних видань — 1937 пр.

З урахуванням різнобічних інформаційних потреб користувачів бібліотека здійснює повну систему бібліографічного інформування: задоволення разових потреб, інформування про нові надходження, тематичне

інформування.

Контакти бібліотеки з керівним складом університету, окремими викладачами, аспірантами, що займаються науковою діяльністю лежать в основі систем інформування — ВРІ та ДОК. Абонентами системи є 58 користувачів (10 та 48 відповідно). Їх оперативно та чітко інформують про нову літературу у відповідності із темами їх запитів (тем — 12). Абонентам надіслано 1510 сигнальних повідомлень.

Обслуговування абонентів в режимі ДОК та ВРІ здійснюється в першу чергу на основі власної бази даних — електронного каталогу. Відтепер для передачі інформації активно використовується електронна пошта.

Інформаційне обслуговування бібліотеки складається із цілої системи процесів: операції пошуку, збору, аналітико-синтетичної обробки, розповсюдження інформації.

Список бібліотечно-інформаційних послуг постійно розширюється та модернізується в залежності від потреб користувачів.

Найбільших результатів масове інформування досягає при проведенні бібліотекою комплексних заходів, що стали невід'ємною частиною не лише бібліотечного, а й навчального процесу. Дні інформації (їх проведено за рік — 8), дозволяють глибше знайомитися з новими документами з різних галузей знань, що надійшли за поточний місяць. Під час проведення ДІ було представлено 430 документів, з ними ознайомилися 413 користувачів. Проходять вони в залі каталогів, кожен другий четвер-п'ятницю з 9 до 17 години.

За допомогою виставок нових надходжень активно пропагувалася література, що надійшла в бібліотеку протягом місяця. Такі виставки оформлені на всіх абонементних та читальних залах, за рік їх проведено 86, представлено 2008 документів.

Користувачам згідно їх запитів, надавались різноманітні довідки. Всього за рік видано 29615 довідок, фактографічних — 2025; уточнюючих — 509; адресно-бібліографічних — 1833, в автоматизованому режимі — видана 15541 довідка. Більша частина довідок — 8143 видана користувачам,

працівниками інформаційно-бібліографічного відділу.

Кількість довідок, що були надані структурними підрозділами наведено в таблиці 4.1

Структурний підрозділ	Кількість довідок
Відділ обслуговування навчальною літературою	14797
Відділ обслуговування науковою літературою	4146
Відділ обслуговування СГЛ	2529
Інформаційно-бібліографічний відділ	8413
Всього	29615

Бібліотека завжди віддавала увагу краєзнавству. Бібліографи протягом року відстежують всю інформацію в друкованих ЗМІ про наш університет, його досягнення, науковців, студентів, значні події. Багато років ведеться картотека “Історія ВНТУ”. Бібліографами здійснюється опрацювання журналів ВНТУ: “Вісник ВПІ”, “Інформаційні технології та комп'ютерна інженерія”, “Оптико-електронні інформаційно-енергетичні технології”; “Сучасні технології, матеріали і конструкції в будівництві”, “Вісник машинобудування та транспорту” та матеріалів конференцій, які проходять на базі ВНТУ.

Більша частина відображених публікацій — науковий доробок викладачів ВНТУ. Картотека “Автори ВНТУ щорічно поповнюється на 1200-1300 описів”.

Джерельною базою для картотеки “Автори ВНТУ” слугує фонд НТБ та робота з річними звітами Науково-дослідної частини університету (для виявлення джерел, відсутніх у фонді). Завдяки такій роботі досягається більш високий ступінь повноти реєстрації інформації.

Ще один з напрямків краєзнавчої роботи — це підготовка та видання біобібліографічних покажчиків серії “Вчені нашого університету”.

Метою її є розкриття результатів наукової діяльності професорсько-викладацького складу університету, увічнення імен науковців та їх здобутків,

що складають інтелектуальний фонд не тільки університету, але й всієї країни.

У звітному році були підготовлені та надруковані 3 біобібліографічних покажчика. В них подані біографії, основні друквані праці та матеріали про наукову, педагогічну діяльність ректора ВНТУ, доктора т. н. професора Грабка В. В.; до 70-річчя від дня народження заслужених діячів науки і техніки України, академіків Академії інженерних наук України, докторів т. н., професорів Кожем'яко В. П. та Філінюка М. А.

Покажчики є джерелом інформації для спеціалістів у відповідних галузях науки та виробництва.

Покажчики виходять до ювілейних дат науковців. Для них ретельно збирається з різних джерел інформація про життєвий та професійний шлях ювіляра, максимально виявляються усі опубліковані праці вченого та література про нього. Доповнюють покажчик світлини. В зборі фактів, матеріалів допомагають колеги, учні, друзі ювілярів. Електронна версія усіх біобібліографічних покажчиків є на сайті бібліотеки.

Щоквартально готується рекомендаційний покажчик “Проблеми вищої школи”. В них знаходять своє відображення найважливіші проблеми сучасної вищої освіти — це приєднання до Болонського процесу, модернізація всієї національної освіти, дистанційне навчання та інші. Покажчики по електронній пошті передавались у всі деканати.

Триває пошук нових форм і методів біобібліографічного сервісу, розширена зона обслуговування за рахунок віддалених користувачів. З 2014 р. в бібліотеці працює он-лайнова віртуальна довідкова служба на сайті. Вся робота координується інформаційно-бібліографічним відділом, який відповідає за якісне та своєчасне виконання довідок за підтримки фахівців інших підрозділів бібліотеки. На жаль, ця форма обслуговування не придбала широкого поширення.

Останнім часом інформаційні технології повинні відповідати сучасним вимогам, а їх використання орієнтоване на індивідуальні запити користувачів. Важливо навчити користувачів самостійно працювати з інформаційними потоками, ЕК, інформаційними бібліографічними ресурсами. Працівники відділу обслуговування науковою літературою допомагають науковцям, аспірантам, студентам при роботі над дисертаціями, магістерськими роботами. Користувачам надавалась допомога у пошуках патентів, ДСТУ, ДБН, реферативних журналів, дисертацій у вибірці опису винаходів з конкретної тематики, з визначенням структури рубрик згідно з МПК. Всього надано за рік 949 консультацій.

Працівники інформаційно-бібліографічного відділу консультували користувачів з питань пошуку літератури в СБА, в т.ч. ЕК, використання довідкових та бібліографічних видань, по питаннях бібліографічного опису. За рік ними надано 4588 консультацій.

Відділом комплектування та обробки заіндексовано (УДК, ББК) 690 наукових праць співробітників ВНТУ.

З метою підвищення інформаційної грамотності студентів, аспірантів, науковців бібліографи підготували електронну презентацію “Бібліографічний опис: структура та загальні вимоги до складання”. З нею можна познайомитися на сайті НТБ.

На жаль, бібліотека не проводить лекційно-практичні заняття зі студентами з основ інформаційної культури.

Надзвичайно важливою частиною ДБА є довідково-бібліографічний фонд. В ньому зібрані як довідкові, так і бібліографічні матеріали. Він

складається з матеріалів законодавчого директивного характеру: енциклопедій універсальних та галузевих), довідників (наукових, виробничих популярних, статистичних); різноманітних словників; бібліографічних покажчиків, друкованих каталогів великих бібліотек.

Ця частина ДБА найбільш активно використовується. На жаль, з кожним роком надходження у фонд зменшуються. За рік надійшло 18 прим. (7 назв) та 8 найменувань періодичних видань.

В 2016 р. фонд відділу буде повністю заштриховано, що дозволить здійснювати книговидачу в автоматизованому режимі з використанням АБІС “УФД/Бібліотека”.

5 ФОРМУВАННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ФОНДІВ

Якісне формування фондів бібліотеки — один з головних напрямів діяльності книгозбірні.

Головною складовою формування фондів є його комплектування, створення й постійне оновлення документів, від якості та повноти яких залежить рівень інформаційно-бібліотечного та бібліографічного обслуговування користувачів.

Протягом останніх п'яти років у складі бібліотечного фонду сталися значні зміни, на які суттєво вплинули суспільні та внутрішньовузівські процеси. Недостатнє фінансування, висока вартість видань змушує проводити вибіркове комплектування, орієнтуючись на навчальні плани та запити користувачів. Комплектування фонду проводиться за участю працівників підрозділів та викладачів кафедр.

Основними джерелами комплектування НТБ є:

- видавництва та книготорговельні організації України;
- типографія університету;
- подарунки від авторів, організацій, фондів, вищих навчальних закладів та їх викладачів.

В звітному році від постачальників надійшло :

- ФОП Циганко - 42 прим. на суму 6225,80 грн;

- ФОП Гринь - 36 прим. на суму 5770,00 грн;
- ТОВ "Патерик" - 30 прим. на суму 2840,15 грн.
- ПП "Магнолія 2006" - 29 прим. на суму 3545,00 грн.

Література надходила також із інших джерел, таких як Головне управління статистики, ТОВ "Видавничо-торговий дім "Університетська книга" та ін.

Зберігаються в НТБ дисертації викладачів університету та науковців, що захищалися в ВНТУ. За 2015 рік до бібліотеки надійшов 31 примірник.

На кінець року склад цих видань становить:

- авторефератів — 1496 прим.;
- дисертацій — 1193 прим.;

Важливим надходженням до фонду НТБ з друкарні університету є видання викладачів ВНТУ. В 2015 році кількість цих підручників, посібників, монографій становила 3579 прим., 92 назв, на суму 82588,03 грн, що становить 56 % від загальної кількості надходжень. Всі вони розміщені в локальній мережі університету.

В звітному році продовжувалась акція «Подаруй бібліотеці книгу». Книги, подаровані бібліотеці фіксуються, обліковуються, обробляються. Так, в цьому році було подаровано 309 прим. документів на суму 18360,96 грн.

Завдяки безкоштовному книгообміну з бібліотеками інших університетів відбулись поповнення фонду книгозбірні. Книги було одержано з бібліотеки НУ "Львівська політехніка", Ужгородського національного університету, Інституту енциклопедичних досліджень - 64 прим. на суму 2653,60 грн.

Вся література, яка надходить до бібліотеки проходить індивідуальний та сумарний облік. На літературу, що надходить без супровідних документів, складаються акти. Щоквартально відділ звітує перед бухгалтерією університету.

В 2015 році бібліотека отримала 6391 примірник видань (1204 назви) на загальну суму 455704,51 грн, із них бюджетних коштів 152665,59 грн.

Таблиця 5.1 Використання коштів на комплектування

№п/п	Назва показника	2013	2014	2015
1.	З коштів університету, всього;	113650,55	152665,59	327033,62
2.	- в т. ч. на книги;	16520,55	18383,65	67661,75
3.	- на періодичні видання.	97130	134281,94	252444,12
4.	Надходження матеріалів безкоштовно, всього	89111,19	103423,80	128670,89
5.	- в т. ч. на заміну загублених;	26172,62	21988,14	25068,30
6.	- від різних осіб і організацій.	3255,00	19737,46	18360,96

Хоч у звітному році було збільшено фінансування нових надходжень та в зв'язку з підвищенням цін на книги воно не суттєво відбилося на придбаній кількості нових видань. Бібліотечний фонд на 01.01.2016 р. становить 850317 прим.

Таблиця 5.2 Нові надходження

№ п/п	Назва показника	2013	2014	2015
1.	Нові надходження, прим.	6101	6314	6391
2.	Нові надходження, назв.	1454	1130	1241
3.	% оновлення фонду.	0,72	1,03	0,75

Коефіцієнт оновлюваності — один з показників при формуванні фонду. У 2015 році він становить 0,75 %. У порівнянні з 2014 роком він майже не змінився.

Характеризують фонд також і такі статистичні дані: співвідношення навчальної літератури із загальним фондом 40,2%; наукової літератури 22,3%. Незначною мірою зріс показник співвідношення з фондом навчальної літератури.

Сьогодні бібліотека отримує документи на електронних носіях, за рік їх надійшло 19 пр., загальна кількість 70 пр.

Таблиця 5.3. Документи, що надійшли у фонд

Рік	Види документів						
	Всього	Книги, брош.	Журнали	Газети	Ел. вид.	Ел.д-ти розміщ. в лок. мер.	Неоп. док-ти
2013	6101	4590	671	12	577	535	211
2014	6314	5275	860	16	582	581	135
2015	6391	5198	1034	21	256	236	107

Таблиця 5.4 Склад фонду за цільовим призначенням

Назва показника	2013	2014	2015
Навчальна література, прим.	336805	339544	341916
% від загального фонду	40	40	40,2
Наукова література, прим.	188434	188903	189358
% від загального фонду	22,3	22,3	22,3
Книгозабезпечення, всього читачів	110,5	111,5	120,9
- в т. ч. навчальною літературою студентів;	53,6	59,2	60,6

Не вистачає наукової, довідкової, художньої літератури, літератури з мистецтва, спорту, географії.

Таблиця 5.5 Надходження за галузями знань

№ п/п	Назва показника	2013		2014		2015	
		прим.	%	прим.	%	прим.	%
1.	Природничо-наукова	725	11,8	799	12,7	725	11,3
2.	Технічна	3182	52,0	3550	56,2	3175	49,7
3.	Мистецтво та спорт	97	1,8	153	2,4	268	4,2
4.	Художня	76	1,4	70	1,1	107	1,7
5.	Інша	2021	33,0	1742	27,6	2116	33,1

Середня екземплярність придбаної літератури 4-5 пр. Надходження

літератури з розрахунку на одного студента:

- із загальної кількості надходжень складає 1,13 пр.
- в т.ч.: навчальної літератури — 0,8 пр.;
наукової літератури — 0,08 пр.

Книгозабезпеченість у бібліотеці становить на одного користувача 120,9 пр.; на одного студента — 150,7 пр. Книгозабезпеченість навчальною літературою одного студента — 60,6 пр. Обертаність фонду — 0,8. Як бачимо, низька обертаність фонду говорить про те, що фонд недостатньо використовуються, є потреба в очищенні фонду від дублетної та застарілої літератури.

Склад фонду бібліотеки універсальний, його комплектування підпорядковано навчальному та науковому процесу. Обсяг і глибина фондів, їх відповідність освітнім стандартам вищої школи були визначними факторами у політиці комплектування. Аналіз свідчить, що за останні роки відсотковий склад не зазнав змін.

Комплектування фонду відбувалось на основі вивчення анотованих планів видавництв, списків нових видань, що друкуються в журналах та інших інформаційних джерелах.

Таблиця 5.6 Динаміка руху бібліотечного фонду по галузях знань

№ п/п	Назва показника	2013	2014	2015
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Всього примірників	843104	846656	850317
2.	Природничо-наукова (прим.)	144619	144442	144587
3.	% від загального фонду	17,17	17	17
4.	Технічна (прим.)	475372	477916	480087
5.	% від загального фонду	56,4	56,4	56,4
6.	Мистецтво і спорт (прим.)	12461	12479	12629
7.	% від загального фонду	1,48	1,5	1,5
8.	Художня (прим.)	13909	13973	14065
9.	% від загального фонду	1,65	1,7	1,7
10.	Інша (прим.)	196461	197846	198949
11	% від загального фонду	23,3	23,4	23,4

Пріоритет надавався комплектуванню фонду літературою з техніки та економіки.

Таблиця 5.7 Склад фонду за мовами

№ п/п	Назва показника	2013	2014	2015
1.	Всього прим.	843104	846656	850317
2.	Державною мовою, прим.;	185721	191415	196618
3.	% від загального фонду	22,05	22,6	23,1
4.	Російською мовою, прим.;	651205	649818	648280
5.	% від загального фонду	77,3	76,8	76,2
6.	Іноземною мовою, прим.;	5495	5423	5419
7.	% від загального фонду	0,65	0,6	0,6

Нові надходження українською мовою становлять 88 %.

Велика увага приділяється передплаті періодичних видань. Як завжди детально вивчається «Каталог періодичних видань України». Та, зважаючи на обмежене фінансування бібліотеки, розглядається доцільність кожного з окремо взятих видань.

Передплату на 2016 р. забезпечили агентства ТОВ «Періодика», ТОВ «Патерик», ТОВ «ПАЕР», УДППЗ «Укрпошта».

Передплата періодичних видань журналів, газет проводиться на основі замовлень від факультетів. Ведеться електронна картотека періодичних видань. В цьому році бібліотека отримала 113 назв журналів та 21 назву газет.

Розширення профілю університету, зміна навчальних планів призводить до змін у використанні фонду. В бібліотеці утворився фонд дублетної та непрофільної літератури, в 2013 був створений обмінний фонд. На сьогодні він нараховує 69 пр. Інформація про його зміст розміщена на веб-сайті НТБ.

Важливим показником роботи бібліотеки є показник книгозабезпечення. За результатами аналізу книгозабезпеченості виявляються малозабезпечені дисципліни, що в подальшому допомагає ліквідувати прогалини. Наразі в бібліотеці більшість дисциплін добре забезпечена літературою, але є такі дисципліни, що потребують докомплектування.

Майже не забезпечені такі дисципліни:

- Альтернативні методи передавання та перетворення енергії (ФКСА);
- Архітектура та структурна організація нейрокомп'ютерів (ФКСА);
- Бортові обчислювальні комплекси транспортних засобів (ФМБ);
- Веб-системи та веб-сервіси аналізу даних моніторингу (ФІТКІ);
- Внутрішньоекономічний механізм підприємств та організацій (ФМ);
- Гідро- та аеродинаміка систем теплогазопостачання і вентиляції (ФБТЕГП);
- Гідроекологія (ІнЕБМД);
- ГІС-технології (ІнЕБМД);

- Дистанційні платформи та технології навчання (ФІТКІ);
- Електронні пристрої випробувальних систем (ФКСА);
- Електронні технології (ФРТЗП);
- Методи та засоби дослідження комп'ютерних інцидентів (ФІТКІ);
- Нейрокомп'ютери (ФІТКІ);
- Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки (ФІТКІ);
- Оптичне матеріалознавство (ФКСА);
- Сертифікація продукції, послуг та персоналу (ФКСА);
- Системи комп'ютерної анімації (ФІТКІ);
- Цифрове оброблення радіосигналів (ФРТЗП);
- Управління містом (ФБТЕГП)

Мало забезпечені:

- Безпека автотранспортних засобів (ФМБ);
- Будівельні конструкції спеціального призначення (ФБТЕГП);
- Виробнича база будівництва (ФБТЕГП);
- Вища освіта та Болонський процес (ФКСА);
- Державне та регіональне управління (ФМ);
- Діагностика мехатронних систем автомобіля (ФМТ);
- Екологічне картографування (ІнЕБМД);
- Електроживлення пристроїв зв'язку (ФРТЗП);
- Засоби програмування (ФІТКІ);
- -Захист фінансової інформації від несанкціонованого доступу (ФРТЗП);
- Інженерія програмного забезпечення (ФІТКІ);
- Інтелектуальний аналіз даних (ФІТКІ);
- Ландшафтна екологія (ІнЕБМД);
- Метрологічне забезпечення систем захисту інформації (ФІТКІ);
- Основи автотехнічної експертизи дорожньо-транспортних пригод (ФМТ);
- Ремонт агрегатів автомобілів (ФМТ);

- Розосереджені джерела енергії (ФЕЕЕМ);
- Системотехніка транспортних машин (ФМТ);
- Цифрове відео- та аудіокодування (ФРТЗП)

Забезпечені тільки старою літературою:

- Аналіз і синтез систем розподілення інформації (ФРТЗП);
- Діагностика матеріалів, конструкцій та якості покриттів (ФМТ);
- Діагностичні комплекси в електромеханічних системах автоматизації (ФЕЕЕМ);
- Договірне право (ФМ);
- Екологічна кібернетика (ІнЕБМД);
- Економіка і бізнес (ФІТКІ);
- Екотрофологія (ІнЕБМД);
- Експериментальні дослідження надійності матеріалів і конструкцій (ФМТ);
- Електронно-променеві прилади (ФРТЗП);
- Креслення (ІнЕБМД);
- Метрологічне забезпечення системи радіомовлення і телебачення (ФРТЗП);
- Основи електричної тяги (ФЕЕЕМ);
- Системи керування верстатами та верстатними комплексами (ФМТ).

Постійно надаються довідки для викладачів кафедр по забезпеченості підручниками та навчальними посібниками, як в період акредитації, так і при започаткуванні нових дисциплін. Інформація подавалась в письмовому та електронному форматах.

В 2015 р. відділ продовжував роботу над розділом “Книгозабезпеченість навчальних дисциплін” бази даних LIBRARY системи “УФД/Бібліотека”. Використання його сприяє покращенню придбання та розподілу навчальної літератури.

Ретельний облік усіх нових надходжень до бібліотечного фонду за навчальними дисциплінами дає бібліотеці можливість аналізувати політику комплектування, а для університету дані цієї статистики стають

вирішальними під час акредитації кафедр.

Варто зазначити, що комплектування — це не лише процес поповнення, а й процес звільнення від застарілої, зношеної літератури, якому також приділяється значна увага. У 2015 р. проводилось списання фізично зношеної літератури. Так, було списано 2730 прим. на суму 5065,81 грн.

Проводились акти на документи, отримані взамін загублених. Таким чином, у 2015 р. списано 477 прим. на суму 3615,99 грн, прийнято взамін загублених 417 прим. на суму 25068,30 грн.

Таблиця 5.8 Списано документів

Причина списання	2013		2014		2015	
	прим.	грн.	прим.	грн.	прим.	грн.
Зношена	5531	1651,00	1746	1329,29	2253	1449,82
Загублена читачами	971	17960,00	945	5247,18	477	3615,99
Інша причина	-	-	-	-	-	-

Таблиця 5.9 Рух фонду

п/п.	Назва показника	2013	2014	2015
1.	2.	3.	4.	5.
1.	Склад фонду, всього прим.;	843104	846656	850317
2.	- назв.	125605	126362	127708
3.	Надійшло, прим.;	6101	6314	6391
4.	- назв	1454	1130	1241
5.	Вилучено, прим.;	6502	2762	2730
6.	- назв	1205	373	643

Весь фонд книгозбірні розподілено між структурними підрозділами. Найбільший фонд — 38 % від загального нараховує відділ обслуговування

навчальною літературою 325308 пр.; фонд відділу обслуговування науковою літературою нараховує 101580 пр., або 12 % від загального фонду; фонд відділу СГЛ — 66684 пр., або 8 %; фонд основного книгозберігання нараховує 30094 пр., або 3,5 %.

Обертаність фонду у відділі обслуговування навчальною літературою складає 1,0 пр. Обертаність художньої літератури складає — 0,9.

Бібліотечний фонд читальних залів розподілено за галузевою ознакою, що дає користувачам отримувати за запитом відразу всі види видань. В читальних залах зосереджено актуальну, нову літературу і ту, що надходить в обмеженій кількості.

6 СТВОРЕННЯ ДОВІДКОВОГО АПАРАТУ

Довідково-бібліографічний апарат — це модель інформаційних ресурсів бібліотеки. Сьогодні СБА нараховує 14 каталогів і картотек, в т.ч. електронний каталог. Разом з картотеками каталоги — це обов'язковий пошуковий елемент, без якого неможлива орієнтація в інформаційних ресурсах. Головне правило каталогу — його відповідність фонду бібліотеки.

Над створенням й розкриттям певними рубриками, поповненням й вилученням старих карток, постійним редагуванням АК і СК працюють співробітники відділу комплектування та наукової обробки.

Каталог дисертацій та авторефератів дисертацій, каталог стандартів веде відділ обслуговування науковою літературою. Тематичні картотеки - “Історія ВНТУ”, “Автори ВНТУ”, “Вінниччина”, “Вища школа” та інші веде інформаційно-бібліографічний відділ. Систематична картотека статей в картковому виді законсервована з 2009 року згідно з рішенням Методичної ради бібліотеки.

За останнє десятиріччя суттєві зміни у довідковому апараті спричинені застосуванням нових технологій.

З 1991 року бібліотека почала створювати електронний каталог (ЕК).

Електронний каталог НТБ бази даних LIBRARY системи “УФД

“Бібліотека” інтегрує в собі різні пошукові можливості та встановлює зв'язки між окремими інформресурсами.

ЕК поєднує в собі функції алфавітного, систематичного каталогів, систематичної картотеки статей, тематичних картотек. Він складається з бібліографічних записів таких видів документів: книга, брошура, методичний посібник, дисертація, стандарт, збірник, стаття періодики. Така структура ЕК дозволяє користувачам в повній мірі з найменшими витратами часу отримати бібліографічну інформацію за темою запису з будь-яких документів.

ЕК дозволяє проводити багатоаспектний пошук:

- за атрибутами (шифр, авторський знак, назва, рік видання, мова, індекс класифікації);
- за темами (“Автори ВНТУ”, “Ключові слова”, “Персоналії”, “Дисципліни”).

ЕК ведеться в режимі 24x7x365.

Електронний каталог повністю відображає активний бібліотечний фонд — біля 190 тис. описів, та є основою для виконання різноманітних інформаційних запитів користувачів, нараховує описів: книг — 57137, стандартів, ДСТУ — 8228, авторефератів дисертацій — 414, статей періодики — 107909.

За рік електронний каталог наповнився на 8127 записів, в т.ч. записів на книги — 1910, статті періодики — 5622, стандарти, ДСТУ — 27.

ЕК постійно редагується, вилучаються записи вибутих документів, в звітному році вилучено 199 записів.

Відділом бібліографії в ЕК введено 2077 описів, відділом комплектування 5275 описів, відділами обслуговування 3413 описів.

В звітному році відділ комплектування продовжив розпочате в 2005 році ретроспективне введення фонду в ЕК, за рік введено 1342 назви документів.

Таблиця 6.1 Динаміка поповнення ЕК

Поповнення ЕК	2013 р.	2014 р.	2015 р.
Нові надходження, назв	756	702	577
Ретровведення, назв	1410	1621	1342

Аналітичний розпис статей з анотацією 67 назв журналів та 8 назв газет відбувається за допомогою АБІС працівниками інформаційно-бібліографічного відділу та відділів обслуговування.

Серед проблем, пов'язаних зі створенням ЕК, головною є організація словника ключових слів. Це важливий процес, до якого залучаються провідні фахівці бібліотеки. За рік введено 4024 записи.

Сьогодні користувачі під час пошуку інформації використовують як ЕК, так і традиційні карткові каталоги та картотеки. Таке поєднання визначає успішне задоволення інформаційних потреб користувачів бібліотеки університету. За звітний період було вліто 2731 картка, в т. ч.:

- в абетковий каталог 1613 карток;
- в систематичний каталог — 699 карток.

Проводилась робота по редагуванню каталогів. Перевірялась правильність розстановки, замінювались зношені картки. Відредаговано 214 од. Карток. З метою очищення каталогів було вилучено 53 картки, з картотек 612 карток.

Відділ бібліографії поповнив картотеку “Автори ВНТУ” на 1386 карток описів, картотеку “Історія ВНТУ” на 53 картки.

В звітному році засистематизовано 690 карток назв документів для каталогів, для картотек — 2531 картка.

В каталоги і картотеки вліто відділом комплектування 2731 картку, відділом бібліографії — 2531 картку, читальним залом дипломного проектування — 974 картки.

Нові надходження до бібліотеки своєчасно проходили систематизацію відповідно до прийнятих в бібліотеці таблиць УДК та ББК. Систематизовано та складено бібліографічні описи на 2312 назв документів, надруковано 3500 карток.

8 ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ

У своїй роботі бібліотека обирає шлях перетворень – шлях ефективних змін та інноваційного розвитку, впровадження новітніх інформаційних технологій та формування потужних інформаційних ресурсів.

Впровадження інноваційних технологій в роботі бібліотеки у звітному році здійснювалась з наступних напрямків:

- формування електронних інформаційних ресурсів;
- створення власних електронних ресурсів;
- освоєння інформаційного простору Інтернет;
- забезпечення доступу до електронних ресурсів;
- удосконалення інформаційного обслуговування користувачів;
- автоматизація процесу видачі документів;
- пропаганда електронних ресурсів;
- технічне забезпечення процесів автоматизації.

Автоматизація основних технологічних процесів на основі АБІС “УФД/Бібліотека”, стрімке вторгнення інтернет-технологій в практику роботи бібліотеки в останні роки призвели до радикальних змін усіх напрямків діяльності, створили умови для якісного обслуговування користувачів, своєчасного задоволення їх інформаційних запитів. Автоматизовані такі бібліотечні процеси:

- реєстрація та обслуговування користувачів;
- поточне комплектування, облік, списання, каталогізація фонду;
- аналітичний розпис статей періодики;
- довідкова служба.

Автоматизоване обслуговування дозволяє користувачеві, не відвідуючи бібліотеку, знайомитись через сайт бібліотеки з ЕК, переглядати власний читацький формуляр, замовляти літературу через ЕДД.

Ефективність роботи сучасної бібліотеки наразі оцінюється не стільки кількісним складом фондів (це теж важливо), скільки наявністю електронних

ресурсів та БД, до яких вона надає доступ користувачам.

За ініціативи бібліотеки в жовтні 2015 року наш університет приєднався до проекту “Електронна бібліотека України: створення Центрів знань в університетах України” (Elib.Ukr), що об’єднує бібліотеки вищих навчальних закладів, національні бібліотеки та інші організації держави, з метою забезпечення доступу до світової наукової інформації, створення власних ресурсів, а також інтеграції української науки та бібліотечної справи у світову наукову комунікацію. Участь у проекті дає можливість отримувати нову інформацію щодо тестових доступів, які надаються відомими науково-метричними базами світу та можливість їх використання.

Розвиток Інтернет-технологій відкрив для НТБ новий рівень можливостей для обслуговування користувачів. З сайту НТБ ВНТУ відкрито доступ до придбаних повнотекстових БД: “ЭБС-Лань”, eLIBRARY.ru, CUL Online, Springer та інші (разом придбаних БД – 12).

В рамках співпраці з асоціацією “Інформатіо-Консорціум” відкрився доступ до багатьох міжнародних наукових та освітніх інформаційних ресурсів (БД EBSCO, БД Academic Onefile, БД HeinOnline та інші). Це підвищило можливість інформаційно-бібліографічного обслуговування науковців.

Сайт НТБ, який функціонує з 2006 року, являє собою освітній портал і є точкою доступу як до власних бібліотечних ресурсів, так і до світових інформаційних ресурсів, які відповідають завданням та інформаційним потребам користувачів бібліотеки. Протягом 2013-2014 років було проведено великий обсяг робіт по модернізації сайту. В результаті запрацював оновлений сайт бібліотеки (lib.vntu.edu.ua). Сьогодні веб-сайт НТБ ВНТУ є зручним інструментом, який поєднує інформаційні, пошукові, освітні, навігаційні функції. Сайт має єдиний стиль оформлення, просту навігацію, логічну схему побудови, що дає можливість без зусиль пересуватися від розділу до розділу або легко повертатися назад і сприяє ефективному пошуку інформації. Стратегія наповнення сайту враховує інтереси різних категорій користувачів.

Для задоволення запитів студентів та молодих науковців сайт бібліотеки має такі інформаційно-сервісні ресурси:

- електронний каталог;
- репозитарій;
- віртуально-довідкова служба;
- рубрика “На допомогу науковцю”;
- послуги “Електронне замовлення”, “Електронна доставка документів”, “Визначення індексів УДК, ББК”;
- ресурси.

Для задоволення потреб молодих науковців до їхньої уваги створено тематичну рубрику “На допомогу науковцю”. Вона містить такі розділи:

- деякі питання реалізації статті 54 Закону України “Про вищу освіту” № 656 – редакція від 19.08.2015;
- про обов’язкові публікації в іноземних фахових виданнях;
- журнали відкритого доступу в Інтернеті. Іноземні науково-технічні журнали;
- наукометричні бази;
- наукометричні показники;
- бібліометрика української науки;
- авторам публікацій;
- майбутнім здобувачам;
- нормативно-правова база атестації наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації;
- мережа спеціалізованих вчених рад;
- перелік наукових спеціальностей;
- етичний кодекс вченого;
- інтелектуальна власність в Україні.

Про зростання попиту на електронні ресурси свідчить статистика сайту. Наприклад, до розділу “На допомогу науковцю” було 985 звернень, до розділу “Наукова періодика” – 308 звернень. Електронні ресурси сайту НТБ ВНТУ представлені на порталі Національної бібліотеки України

ім. В. І. Вернадського в тематичному блоці “Інтернет-путівник бібліотек”, що робить їх відвідуваними.

Багато цінної інформації користувачі знайдуть в рубриках “Відкриті ресурси НТБ”, “Електронні ресурси”.

Сайт бібліотеки надає широкий спектр онлайн послуг: інформує про бібліотеку, її послуги, діяльність, знайомить з правилами користування, віртуальними виставками, дозволяє переглянути електронний каталог, репозитарій, анонсує інформаційні ресурси бібліотеки, її культурні заходи.

Важливим інформаційним ресурсом є доступ до електронної бібліотеки авторефератів дисертацій Національної бібліотеки ім. Вернадського.

Новою формою обслуговування є віртуальна довідкова служба, яка діє на сайті бібліотеки з метою виконання разових запитів віддалених користувачів, на основі ДБА бібліотеки, локальних та віддалених електронних ресурсів.

Бібліотека організує віртуальні тематичні виставки літератури з метою демонстрації в електронному середовищі творів друку з фондів бібліотеки. На сайті НТБ організовано та представлено виставки на допомогу навчальній, науковій, виховній роботі. За звітний рік оформлено 6 виставок, всього на сайті можна ознайомитись з 16-ма віртуальними виставками. Сайт з віртуальними ресурсами і послугами є доступним користувачам в режимі 24x7x365. Кількість відвідувань зростає з кожним роком: 2013 – 63915 відвідувань; 2014 – 90319, 2015 – 96683. Спектр країн, які переглядають сайт бібліотеки різноманітний: Україна, Росія, США, Китай, Німеччина, Іран, Індія, Канада, Австралія, Бразилія та інші. Тільки у 2015 році бібліотека залучила 15 738 віддалених користувачів.

Саме бібліотека університету була ініціатором та організатором створення інституційного репозитарію, пропагувала переваги відкритого доступу до наукової інформації та знань. Протягом 2014 року було вивчено досвід інших бібліотек щодо мети, завдань та принципів функціонування репозитарію ВНТУ, підготовлені необхідні регламентуючі документи. Рішенням Вченої ради університету “Положення про створення

інституційного репозитарію ВНТУ” було підтримано і затверджено наказом ректора від 30 квітня 2015 року. Як електронний архів відкритого доступу репозитарій ВНТУ працює з 2014 року у повноцінному режимі функціонування на базі програмного забезпечення з відкритим кодом Dspace. Розміщений на сервері університету має тримовний інтерфейс (українською, російською, англійською) і доступний через офіційний сайт НТБ ВНТУ. Загальне управління репозитарієм здійснює Координаційна рада, склад якої затверджується наказом ректора. Координатором і методичним центром функціонування репозитарію є науково-технічна бібліотека, яка забезпечує супровід, технічну і програмну підтримку.

Основною метою електронного архіву є накопичення, зберігання та забезпечення постійного та надійного доступу до наукових досліджень професорсько-викладацького складу співробітників університету. За змістом репозитарій є універсальним і складається з окремих колекцій (фондів) відповідно до структурних підрозділів університету – факультетів, кафедр, бібліотеки та інших підрозділів (спільнот). Бібліотека проводить тренінги з модераторами кафедр, надає консультації працівникам університету щодо розміщення матеріалів в електронному архіві ВНТУ.

З метою зростання цитованості та включення авторів університету у світові інформаційні ресурси репозитарій ВНТУ зареєстровано в міжнародних реєстрах репозитаріїв відкритого доступу ROAR, DOAR та науковій системі BASE.

Інституційний репозитарій ВНТУ представлено також і у відкритому реєстрі відкритих архівів України (SSM), де індексуються метадані з вітчизняних електронних архівів, і який підтримується Інститутом програмних систем НАН України та ЖДУ ім. І. Франка.

Електронному архіву ВНТУ у жовтні 2015 року присвоєно Міжнародний стандартний номер серійного видання ISSM.

Основним принципом наповнення репозитарію є самоархівування авторами власних робіт. Репозитарій надає доступ до всіх без виключення матеріалів. На кінець року розміщено 2057 опублікованих та неопублікованих

документів викладачів та інших працівників університету. Ядро архіву – патенти науковців ВНТУ, електронні ресурси НТБ та інших підрозділів. Розпочато наповнення спільнот “Видання університету”, “Дисертації та автореферати”. Протягом року відділом інформаційних технологій та комп’ютерного забезпечення в репозитарій залито 1262 патента. Кількість звернень за рік до репозитарію нараховує 162035.

Наслідком реалізації репозитарію є підвищення престижу і рейтингу нашого університету, його науковців, зростання рівня цитованості наукових праць, а також підвищення рейтингу самої бібліотеки. Згідно вебметричного рейтингу бібліотек України за 2015 р. НТБ ВНТУ посіла 31 місце в загальнодержавному рейтингу та 13 місце серед університетських бібліотек.

Наприкінці 2014 року відбулась подія, яка значно вплинула на обслуговування в бібліотеці – відкриття електронного читального залу на 8 автоматизованих робочих місць з підключенням до локальної мережі та інтернету. В електронній залі встановлено принтер.

Для користувачів інформаційно-бібліографічного відділу додатково встановлено три комп’ютери.

Соціальні мережі є своєрідною рекламою, участь в них позитивно впливає на імідж бібліотеки. Співробітники бібліотеки мають змогу відстежувати популярність створеної віртуальної сторінки, спільноти або групи користувачів, діяльність учасників на своїй платформі, бачити, що є привабливим для аудиторії, а що ні.

Наша бібліотека активно задіяна в соціальних мережах. Має свої офіційні сторінки в мережі “Вконтакте”, де охоплена молодіжна аудиторія, в мережі “Facebook”, яку активно відвідують викладачі та співробітники університету.

Надзвичайно перспективним та ефективним засобом входження бібліотеки у світовий інформаційний простір є розміщення інформації в YouTube – про бібліотеку, її діяльність і послуги.

В 2015 році була продовжена робота в соціальній мережі “Вконтакте”. Кількість користувачів значно збільшилась, на кінець звітного року вона

нараховує 561 учасника. Група постійно поповнюється та рекламується серед користувачів. Найбільш популярними серед учасників є такі теми:

- події в бібліотеці та університеті;
- здобутки студентів ВНТУ;
- корисні поради для студентів;
- цей день в календарі та інші.

Основним власним ресурсом є електронний каталог. Він відображає активний фонд бібліотеки та забезпечує оперативний пошук інформації для виконання різноманітних запитів користувачів. Електронний каталог нараховує 190 тис. бібліографічних записів, відображає фонд книгозбірні з 1991 року, а також актуальні видання минулих років – “ретро” 1975-1990 рр. Електронний каталог включає записи про книги, статті із збірників, періодичних видань, стандарти, дисертації, тощо.

Пріоритетним завданням бібліотеки є формування електронної бібліотеки, яка користується попитом у читачів і є доступною в локальній мережі бібліотеки навіть за відсутності Інтернет. Джерелами її поповнення є:

- власні електронні ресурси авторів ВНТУ;
- оцифровані відділом інформаційних технологій і комп’ютерного забезпечення бібліотеки паперові документи;
- електронні ресурси на CD-ROM;
- електронні документи, надані авторами (правовласниками);
- мережа Інтернет.

Доступ до електронних документів відкривається через посилання з електронного каталогу. З кожним роком можливості електронних ресурсів зростають, як зростає і кількість нових надходжень до електронної бібліотеки університету. В 2015 році було відскановано 265 книг (79483 сторінки). В порівнянні з 2013 роком, коли тільки була створена ЕБ, в 2015 році її кількість нараховує 1878 документів, з них на електронних дисках – 35.

Двічі протягом року оновлено версію системи «УФД/Бібліотека» на всіх автоматизованих робочих місцях локальної мережі. При виконанні цих робіт відновлено параметри кожного АРМ бібліотекаря.

Відділом інформаційних технологій і комп'ютерного забезпечення виконувалась така робота:

- перевірка працездатності сайту, усунення неполадок;
- технічне обслуговування серверів з ППП Dspace;
- розроблено програмні модулі для конвертації статей з електронних журналів ВНТУ та автоматизовано процес їх додавання в репозитарій;
- забезпечувався апаратний захист інформації на сервері;
- здійснювався контроль та технічне обслуговування комп'ютерної техніки.

Здійснювалась підтримка функціонування незалежної задачі "Передплата". У листопаді 2015 року виконано роботи з передплати українських та російських видань на 2016 рік.

Продовжувалась робота по розширенню можливостей пакету "УФД/Бібліотека". В розробці знаходяться задачі "Автоматизована інвентаризація фонду" та "Архівація читачів".

В бібліотеці працює локальна мережа на 46 комп'ютерів, 40 з них мають вихід в Інтернет.

9 МЕТОДИЧНА РОБОТА. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Методична діяльність у сучасних умовах набуває більшого значення, тому що її сутність швидко реагування бібліотеки на глобальні зміни в роботі.

Пріоритетними напрямками наукової та методичної роботи бібліотеки сьогодні є:

- Аналітико-прогностична діяльність. Методичний моніторинг.
- Інноваційна діяльність вивчення та впровадження передового досвіду і новітніх інформаційних технологій.
- Створення організаційно-технологічної регламентуючої документації.
- Підвищення кваліфікації. організація безперервної професійної освіти бібліотечних працівників.
- Соціологічне опитування і моніторинг користувачів і бібліотечних фахівців.
- Підготовка та видання бібліографічних покажчиків, методичних рекомендацій.
- Інформування професорсько-викладацького складу по темах, що їх цікавлять.
- Участь в наукових конференціях, семінарах в університеті.
- Створення власних інформаційних баз даних.

Основою методичного забезпечення є аналітико-прогностична діяльність, яка допомагає спостерігати за процесами, що відбуваються в бібліотечному середовищі.

Аналізи, що готуються щомісячно і щорічно описують стан роботи бібліотеки, відділів. В них є статистичні, графічні матеріали, діаграми, що дають змогу порівнювати власну роботу за останні 3-5 років, супроводжуються висновками, певними рекомендаціями. Аналізи служать матеріалом для тем обговорення на методраді, раді при директорі, розробки регламентуючої документації.

В основі аналітико-прогностичної діяльності є кількісний аналіз – це

аналіз статистичних даних.

Аналіз використання фонду сприяє очищенню фонду, його перерозподілу, комплектуванню.

За результатами аналізу роботи бібліотеки розроблено конкретні рекомендації до створення та використання ресурсів власної генерації, освоєння каналів Інтернету, впровадження інновацій в інформаційно-бібліографічне обслуговування.

Складова частина методичної діяльності – стратегічне планування основних напрямків діяльності бібліотеки. Бібліотека працює згідно стратегічного плану розвитку на 2013-2017 рр., в якому визначено цілі, завдання, дії, актуальні питання.

Наразі змінилися пріоритети методичної діяльності, форми роботи. Відбувся перехід від методичного керівництва до методичної допомоги. Найбільш поширені форми методичної допомоги в бібліотеці – консультація і методичні видання.

До друку підготовлені 2 видання з серії “Бібліотечному фахівцю” і “Виставкова діяльність в бібліотеці”, “Бібліотека в освітньому просторі”.

Активна видавнича діяльність бібліотеки привертає увагу науковців університету, наших колег з вузівських бібліотек.

Видання бібліотеки за 2013-2015 рр. були представлені в обласній науковій бібліотеці ім. К. А. Тімірязєва під час святкування Всеукраїнського дня бібліотек.

У вересні 2015 р. в рамках конкурсу “Світло провінції 2015”, організованого АБВ, наша бібліотека підготувала презентацію “Науку творять обрані” (Вчені Вінницького національного технічного університету примножують наукову Вінниччини, України, світу). Це була частина однойменного проекту, робота над яким була розпочата ще в 2013 р.

В рамках проекту в 2015 році було видано три бібліографічні покажчика серії “Вчені нашого університету” (див. розділ “Інформаційно-бібліографічна робота”).

Одна із основних функцій методичної роботи – професійний ріст

кадрів.

Система безперервної освіти сьогодні набуває системного характеру та має такі завдання:

- вдосконалення професійної майстерності;
- розширення кругозору поглиблення знань;
- активізація творчих здібностей співробітників;

В бібліотеці створено продуману систему занять з професійної майстерності.

В нашій практиці це науково-практичні конференції, семінари, заняття майстер-класу університету культури “Книга і суспільство”.

Пріоритетною формою залишаються семінари. Їхня тематика досить різноманітна. Заслуговує на увагу семінар “Статистика бібліотечних процесів” в жовтні 2015 р. З доповідями на тему “Використання АБІС” УФД “Бібліотека” для статистичної звітності НТБ ВНТУ виступами зав. відділом обслуговування навчальною літературою Суровенко Г. Ф. та інженер-програміст Миронюк О. Л.

НТБ прийняла участь у науково-практичній конференції “Інформаційна діяльність бібліотеки в роботі зі студентською молоддю”.

Виступ головного бібліотекаря Андронік Л. Д. на тему “Сайт НТБ ВНТУ як інформаційний ресурс забезпечення якісної освіти та науки в університеті” супроводжувався показом слайдів і викликав жваву зацікавленість.

В 2015 р. вперше була запропонована форма навчання експрес-університет на тему “Інвентаризація фонду: порядок проведення та оформлення документів”.

Досвідом роботи “Проведення інвентаризації бібліотечного фонду НТБ ВНТУ” поділилася зав. відділом основного книгозберігання Слободанюк Н. І. Під час виступів

головним є донесення до колег нової інформації, кращого досвіду, дієвих форм і методів роботи.

Найефективнішим інструментом обміну досвідом та впровадження нових технологій були особисті зустрічі з колегами інших бібліотек міста та України.

Спілкуючись, обмінюючись враженнями та досвідом, знаннями, працівники бачать перспективу своєї діяльності. Директор бібліотеки Притуляк Т. Є. прийняла участь у семінарі-наradі директорів бібліотек ВНЗ в м. Києві в жовтні 2015 р. “Еволюційний поступ бібліотек ВНЗ у світі модернізації”. Тема її виступу “Електронний архів ВНТУ як інформаційний навігатор у світі інтелектуальних ресурсів відкритого доступу.

У червні 2015 р. на базі НТБ Івано-Франківського технічного університету нафти і газу відбулась науково-практична конференція “Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону “Про вищу освіту та інформатизацію суспільства”, в якій приймала участь директор НТБ ВНТУ.

Бібліотекар 1-ої категорії Криштафович Л. А. відвідала науково-практичний семінар “Університетський інституційний репозитарій – крок за кроком”, який відбувся в травні на базі бібліотеки Київського університету ім. Б. Грінченка. В вересні 2015 р. також виступила з доповіддю “Інституційний репозитарій ВНТУ як інформаційний навігатор у світі інтелектуальних ресурсів відкритого доступу “перед учасниками третього обласного форуму “Бібліотека традиційна, бібліотека інноваційна її місце та роль у розвитку Вінниччини”.

Вперше НТБ ВНТУ долучилась до святкування Міжнародного руху відкритого доступу. Бібліотека прийняла слухачів курсів підвищення кваліфікації Вінницького-обласного навчально методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму.

Їх познайомили з роботою репозитарію університету та роботою бібліотеки в цілому.

Важливими засобами підвищення кваліфікації є атестація працівників бібліотеки. Перша атестація проходила у 2014 р, друга через рік, у листопаді 2015 р. Її мета – визначення відповідності професійних знань, умінь і навичок установленим законодавством вимогам і посадовим обов'язкам, проведення оцінки професійного рівня. Згідно наказу ректора була створена комісія, в її склад входили: члени ректорату університету, працівники відділу кадрів, відділу охорони праці, директори вузівських бібліотек, заступник директора обласної наукової бібліотеки, представник профкому.

Атестувались 20 чоловік, яким під час попередньої атестації в 2014 р. було рекомендовано підвищити професійний рівень. 17 працівників пройшли навчання в обласному навчально-методичному центрі культури, мистецтв та туризму, 3 працівника вступили до інституту післядипломної освіти національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. По підсумках атестації 3-ом працівникам бібліотеки було підвищено категорію.

Методична робота бібліотеки координується методичною радою, яка вирішує організаційно-методичні питання діяльності усіх структурних підрозділів бібліотеки. На засіданнях ради, котрі проходять згідно плану, розглядаються аналізи діяльності відділів бібліотеки, які сприяють підвищенню якості та ефективності роботи, приймаються нові та відредаговані регламентуючі документи.

В звітному році відбулось 3 засідання.

Створення регламентуючої документації в бібліотеці – важливий

напрямок науково-методичної роботи, що забезпечує налагоджений технологічний процес.

В звітному році були розроблені та затвердженні Методрадою такі документи:

- “Положення про сайт НТБ”;
- “Положення про систему довідок у бібліотеці”;
- “Положення про роботу чергового бібліотекаря”;
- “Положення про порядок вилучення з фондів НТБ ВНТУ зношених, загублених, застарілих за змістом документів”;
- “Положення про порядок формування і склад фонду НТБ ВНТУ”
- “Інструкція про порядок інвентаризації фонду”.

10 БІБЛІОТЕЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ

2015 рік був для бібліотеки роком організаційних змін, пошуків і впровадження нових форм роботи. до послух користувачів три відділи обслуговування, до них відноситься 4 абонементів, 8 читальних залів на 555 посадкових місць. В бібліотеці 40 автоматизованих робочих місць, в т. ч. 8 для користувачів. Всі місця входять у локальну мережу університету та мають доступ до Інтернету.

Станом на 1 січня 2016 р. загальний штат бібліотеки складає 31 ставку на них працює 40 осіб, в т. ч. бібліотечних – 24, 75 од. На них працюють 32 людини, на повну ставку працюють 15 працівників.

Повну вищу освіту мають 27 осіб, з них вищу фахову – 13 осіб, базову фахову – 4 чол.

Персонал бібліотеки за стажем:

до 3 років роботи – 2

від 3 до 9 років – 1

10-20 років – 11

понад 20 років – 17

Професійна структура бібліотеки:

- комплектатори і обробка документів – 4 працівника – 13%;
- бібліографи – 3 працівника – 8%;
- персонал, зайнятий обслуговуванням – 20 працівників – 38%;
- організація та зберігання фондів – 2 працівника - 5%;
- персонал, відповідальний за впровадження електронних технологій – 5 працівників – 13%.

Середній вік працюючих 50-55 років. Вікова структура від 18 до 69 років, в т. ч. до 35 років – 3 людини, понад 50 років – 8 осіб, понад 55 років – 8 осіб.

Три працівника бібліотеки заочно здобувають другу вищу бібліотечну освіту.

У звітному році регулярно відслідковувались інноваційні методи діяльності бібліотек України та зарубіжжя, оперативно інформувались працівники про нововведення і впровадження їх в роботу бібліотеки. Таку змогу мали завдяки передплаті професійних періодичних видань.

У 2015 році продовжувалась наукова робота бібліотеки та поглиблення її взаємодії з навчальним процесом в університеті. В грудні звітного року за ініціативою ВНТУ, Вінницького обласного інституту післядипломної освіти відбулась Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція “Електронні інформаційні ресурси: створення, використання, доступ”. Підготовлено 3 доповіді.

Питання про удосконалення форм і методів бібліотечної роботи, виконавчої дисципліни розглядались на раді при директорі. Створенню позитивного іміджу бібліотеки, її затребуваності сприяє співробітництво зі ЗМІ.

Постійне розміщення інформації про вузівську бібліотеку на сторінках університетського часопису “Імпульс”, на сайті, в фейсбуці, виставки-перегляди на наукових конференціях (виступи з обміном досвіду, доповіді).

Продовжувалась взаємодія із профкомом університету. Завдяки його фінансовій підтримці була надана матеріальна допомога 3 працівникам.

Робота працівників бібліотеки відмічена нагородами.

До Всеукраїнського дня бібліотек три працівника Банкова Н. П., Андронік Л. Д., Желюк Л. М. були нагороджені почесними грамотами Департаменту науки Вінницької обласної державної адміністрації.

Асоціація бібліотекарів Вінниччини нагородила грамотами Криштафович Л. А., Тарануху Н. О.

Директор бібліотеки Притуляк Т. Є. була нагороджена Почесною грамотою від Вінницької обл. держадміністрації та обласної ради.

У вересні бібліотека святкувала ювілей – 55-річчя від дня створення. Було організовано урочисте свято, бібліотека приймала поздоровлення від

ректора, деканів, зав. кафедрами, студентів, співробітників університету, колег з вузівських та обласних бібліотек. Лунали пісні, вірші,

побажання. Присутні дивлячись слайди згадували шлях бібліотеки за 55 років.

Працівники інформаційно-бібліографічного відділу підготували тематичну книжково-ілюстративну виставку до 55-річчя НТБ “Бібліотека-тисячолітня скарбниця мудрості”.

Висновки

У звітному році залишилися невирішені проблеми:

- приміщення потребує ремонту;
- недостатність фінансування на придбання літератури, підписку, обладнання;
- необхідність модернізації комп'ютерів;
- у зв'язку зі скороченням кадрів у 2012 р., відчувається їх недоукомплектованість.

Попереду, в наступному році плани щодо залучення нових користувачів, впровадження креативних проектів, подальший розвиток електронної бібліотеки, інституційного репозитарію; активізація роботи в інформаційному просторі.

Директор НТБ ВНТУ

Т. Є. Притуляк